

*Проф. др Драган Радоњић,
Правни факултет, Подгорица*

Закон о привредним друштвима Црне Горе и циљеви и начела

Црна Гора је посљедњих година приступила стварању новог привредног законодавства. Идеја-водиља за нови законски оквир имала је за циљ већи степен усаглашености са принципима либералне тржишне економије и упоредним правом. Закон који прописује и уређује организационе форме привредних субјеката и начин њиховог оснивања, усвојен је под називом Закон о привредним друштвима РЦГ (у даљем тексту скраћено: ЗОПД).¹⁾ Основни елементи концепта овог закона биће приказани у односу на Закон о предузећима.²⁾, како би се указало на најзначајније новине односно на дисконтинуитет са досадашњим законом.

Примарни циљ новог закона је да у што већој мјери подстакне предузетништво и привредну активност на тржишним основама, стварајући за то погоднији нормативни оквир, који ће у што већој мјери бити хармонизован са упоредним правом и међународном праксом. У основи овог закона налазе се следећи циљеви:

- једноставнији поступак оснивања и регистрација предузећа;
- успостављање ефикаснијег и одговорнијег управљања предузећима;
- усклађеност са директивама Европске уније;
- усклађеност са међународном праксом.

У функцији остваривања ових циљева су и одређена начела. Истина, формулисање начела је у правилу више посао доктрине него законодавца. Чини нам се да

1. "Сл. лист РЦГ", бр. 6/02.
2. "Сл. лист СРЈ", бр. 29/96.

се из цјелокупног текста закона и његових основних одредби дају извести следећа начела:

- дерегулације;
- комплетности;
- компатибилности;
- једноставности оснивања;
- пооштрене одговорности.

Принцип дерегулације као полазни принцип у уређењу статусног привредног права у овом закону је примијењен, могло би се рећи, не на досљедан, већ на драстичан начин. Ово начело је дошло до изражаја не само код одређивања предмета овог закона, који је у чл.1 сведен на уређење облика обављања привредних дјелатности и њихову регистрацију, већ и код уређивања друштва лица, дјелокруга органа друштва капитала, дјелатности које обављају привредна друштва, њихове регистрације и друго.

Комплетност овог закона огледа се у томе да се законодавац определио да све организационе облике обављања пословне дјелатности регулише истим законом. По овом питању пракса је у свијету различита, а у прилог овом приступу иду разлози рационалности, потребе олакшања примјене прописа, и кодификаторске потребе. Ово у правилу значи и обимнији закон, што овом приликом није случај. У том погледу овај закон је досљеднији јер се положај предузетника настоји уредити само овим законом. Уз то, овај закон уређује и поступак регистрације привредних друштва.

Компатибилност правних форми привредних друштва успостављена је у складу са стандардизованим критеријумима њихове класификације у међународној законодавној пракси.

Начело једноставности оснивања привредних друштва се манифестовало у прихватању система пријаве као основног система оснивања предузећа умјесто досадашњег нормативног система

Одговорност је усклађена са основном и генералном идејом-водиљом овог закона да се поједностави, олакша и убрза приступ обављању привредних дјелатности у некој од законом прописаних форми. Услед тога је пооштрена имовинска и казнена одговорност, нарочито у погледу злоупотребе ограничене одговорности, тачности објављених података и одговорности чланова органа друштва капитала.

II Наслов и структура

Закон о привредним друштвима више не познаје друштвена предузећа, и више се ни на који начин не бави њиховом регулативом. На овај начин фактичка елиминација ових облика предузећа кроз процес својинске трансформације се потврдила и њиховом формалном елиминацијом из могућег круга организационих облика у којима се може обављати привредна дјелатност. Овај закон не познаје ни

јавна предузећа, јер ће питања везана за њихово оснивање и положај бити уређена посебним законом. У овом закону се не помиње ни категорија предузећа за запошљавање инвалида, коју је уређивао досадашњи закон, иако се није радило о посебном облику предузећа већ о могућности посебног пореског третмана предузећа које запошљава одређени проценат инвалидних лица.

Ови облици предузећа били су главни ослонац и аргументација да се наслов досадашњег закона определијели као «Закон о предузећима», упркос снажним залагањима да се већ тада наслови као закон о привредним односно трговачким друштвима, као што је то учињено у највећем броју земаља, нарочито у онима које пролазе кроз процес транзиције. Нови наслов закона означава још један искорак, како у правцу превазилажења појединих досадашњих облика предузећа тако и у погледу његове веће компатибилности са међународном законодавном праксом. Зато се у новом закону не сријеће термин »предузеће«, који остаје само као економски и генерички појам за све облике привредних друштава, а самим насловом се адекватније изражава његов концепт и садржина .

Структура Закона о привредним друштвима састоји се из десет дјелова и садржи укупно 98 чланова. У односу на досадашњи Закон о предузећима (1996.) који има 450 чланова, ЗОПД садржи упадљиво мањи број чланова. Обимност ових чланова, која није карактеристична за нашу досадашњу правну технику, можда релативизује ову чињеницу. С друге стране, треба имати у виду да овај закон у себе инкорпорира и одредбе које су биле предмет посебног Закона о поступку за упис у судски регистар,³⁾ и Закона о обављању дјелатности предузетника,⁴⁾ и да са тим проширењем, опет има знатно мањи број чланова. Имајући у виду законодавну праксу других земаља у погледу уређивања правног статуса предузећа, за нови закон се може рећи да ће у овом погледу представљати куриозитет. Иако би ово требало да представља предност у примјени овог закона, у складу са идеологијом либералне економије, остаје отворено питање колико је овај приступ избалансиран са становишта правне сигурности. Неминовност правних празнина са оваквим приступом се увећава и изискује њихово попуњавање "ставовима" судова и других органа који примјењују право, али се и шири простор за аутономију воље привредних субјеката. У том смислу је тешко прејудуцирати став о овом питању, јер прави суд о поднормираности или пренормираности одређеног питања може дати само пракса.

У новом закону су изостале одредбе које се односе на друштвена предузећа, јавна предузећа и предузећа за запошљавање инвалида, која овај закон не познаје као посебне облике предузећа. Као посебно поглавље изостављено је регулисање повезивања предузећа, док је дио који се односи на статусне промјене и промјене облика предузећа дат кроз поједине одредбе, које су у знатно мањем обиму садржане у поглављима којима се уређују друштва капитала и са измијењеном терминологијом у складу са одговарајућим директивама ЕУ. Детаљнија регулатива ових

3. "Сл. Лист СРЈ", бр. 80/94.

4. "Сл. лист РСГ", бр. 43/95 и 1/96.

питања очекује се у антимонополском законодавству које треба да услиједи, па се оваквим приступом хтјело избјећи понављање ових одредби. Ова рационалност, такође, умањује обим закона, али умањује и његову комплетност, јер се ова статусна питања предузећа морају рјешавати другим законима, што са становишта субјеката на које се ови закони примјењују не значи обавезно и поједностављење.

Као карактеристичан дио и новина у структури новог закона издваја се Дио VIII, којим се уређује питање регистрације привредних друштава. За разлику од досадашњег Закона о предузећима који овом питању посвећује неколико начелних чланова,⁵⁾ док ближа правила о овом питању препушта посебном закону и подзаконским актима, новим законом се дерогира ова регулатива и настоји у посебном дијелу на потпун начин и на новим основама уредити ово питање.

Уз већ стандардне дјелове сваког закона: Основне одредбе (Дио I), Казнене одредбе (Дио IX) и Прелазне и завршне одредбе (Дио X), Закон о привредним друштвима уређује у посебним дјеловима основне организационе облике обављања пословних дјелатности: Предузетник (Дио II), Ортачко друштво (Дио III), Командитно друштво (Дио IV), Акционарско друштво (Дио V), Друштво са ограниченоим одговорношћу (Дио VI). Овај закон предвиђа и уређује, као посебан облик обављања пословне дјелатности "Дјелове страних друштава" (Дио VII), што представља још једну новину овог закона, изражену у структури и систематици овог закона.

Опредјелујући се да истим законом регулише све облике привредних друштава, закон је пропустио прилику да у посебном дијелу регулише и нека питања која су заједничка, и која се у начелу на исти начин третирају код свих облика друштава. Ово се првенствено односи на питање: дјелатности, фирме, сједишта и заступања.

III Основни облици обављања привредних дјелатности

Закон о привредним друштвима одређује да привредну дјелатност обављају привредна друштва и предузетници.⁶⁾ Поред овог начелног одређења, закон даље одређује и конкретне облике обављања привредних дјелатности: 1) предузетника; 2) ортачко друштво; 3) командитно друштво; 4) акционарско друштво; 5) друштво са ограниченом одговорношћу и 6) дјелове страних друштава.⁷⁾ Иако формално није усвојио посебан критеријум њихове класификације, закон је прво пошао од предузетника, а затим се бавио уређењем појединих облика друштава лица, а затим друштава капитала. Може се запазити и то да се прво уређују они организациони облици обављања дјелатности који немају својство правног лица, а након њих они облици који имају својство правног лица, што се у овом случају поклапа са подјелом на друштва лица и друштва капитала.⁸⁾

5. Чл. 95 до закључно са 99.

6. Чл. 1, ст. 2.

7. Чл. 2, ст. 1.

Предузетник

Појам и правни положај предузетника у ЗОПД-у одређен је на уобичајени начин.⁹⁾ Новине су да се овим, а ни другим законом, јер се постојећи дерогира а нови посебан закон о предузетницима се не предвиђа,¹⁰⁾ не прописују услови које треба да испуни предузетник да би стекао ово својство. Уређење положаја предузетника у овом закону свело се само на одређење његовог појма и регистрације. Предузетник се не региструје у досадашње регистре, већ у централном регистру Привредног суда. Али, регистрација у овом случају има декларативно а не конститутивно дејство, јер физичко лице које отпочне или обавља привредну дјелатност а не региструје се по одредбама овог закона сматра се предузетником у односу према трећим лицима.¹¹⁾ Регистрација се врши за потребе статистике и за сврхе легитимације овог својства у поступцима пред државним и другим органима.¹²⁾ Из тог разлога она је крајње поједностављена, врши се пуким подношењем регистрационе изјаве уз плаћање таксе у висини административних трошкова.¹³⁾ Ова регистрација не подлијеже обавези продужавања. На овај начин се либерализује и поједностављује режим обављања привредних дјелатности у својству предузетника.

Дјелови страних друштава

У погледу »дјелова страних друштава«, као једних од могућих облика обављања привредних дјелатности на територији РСГ, овај закон само одређује њихов појам и утврђује обавезу њихове регистрације, као и податке и документа, односно њихове измјене, које су дужни доставити централном регистру Привредног суда.¹⁴⁾ Питање правног положаја ових облика обављања привредних дјелатности рјешаваће се посебним прописима, првенствено Законом о страним улагањима.

IV Друштва лица

Ортачко друштво

Концепт овог друштва претрпио је промјене, иако се није промијенио правни положај његових чланова, који су и даље остали у режиму неограничене солидарне одговорности цјелокупном својом имовином за обавезе друштва. Међусобни односи ортака, њихови односи према трећим лицима и питање престанка ортаклука не доноси неке битне новине. Међутим, ово друштво више нема својство правног лица. Прихваћен је концепт англосаксонског и њемачког права, који је доми-

8. Чл. 3, ст. 1.

9. Чл. 5, ст. 1.

10. Чл. 97 ЗОПД-а

11. Чл. 2, ст. 2.

12. Чл. 5, ст. 5.

13. Чл. 5, ст. 5 и чл. 87, ст. 5, т. 2.

14. Чл. 80.

нантан у свијету и који омогућава повољнији порески третман, у смислу избјегавања двоструког опорезивања и друштва и његових чланова, јер порески субјект неће бити друштво већ само ортаци који ће плаћати порез на имовину и порез на доходак грађана.

У погледу оснивача и оснивања такође има новина. По овом закону ортак може бити и физичко и правно лице,¹⁵⁾ чиме се шири круг оснивача у односу на досадашњи закон. За оснивање се не захтијева писмени уговор, нити постоји обавеза његовог подношења приликом регистрације. Регистрација нема конститутивно дејство и постојање ортаклука није условљено његовом регистрацијом.¹⁶⁾ Он настаје на основу чињеница и радњи појединаца.¹⁷⁾ Као и у случају предузетника и овдје се врши регистрација за потребе статистике и у сврхе легитимације овог својства, само на основу регистрационе пријаве уз плаћање таксе у висини административних трошкова, и не подлијеже обавези продужавања. На овај начин се такође либерализује и поједностављује режим обављања привредних дјелатности у форми ортакчког друштва.

Код овог друштва пажњу заслужује и једно термилошко истицање и појашњење. Наиме, закон уводи термин: »фирма«, којим се колективно називају лица која су ступила у ортакчки однос, и којим се у каснијим одредбама означава ово друштво.¹⁸⁾ Дакле, термин »фирма« у овом случају не означава назив друштва, као што је то био случај до сада, већ облик друштва – у овом случају ортакчко друштво, а касније и командитно друштво. Дакле, овим термином се означавају друштва лица, за разлику од друштава капитала. Ово јесте једно термилошко уједначавање са англосаксонском терминологијом, које за нас може бити проблематично због наше досадашње праксе у коришћењу значења овог термина.

Командитно друштво

Појам и положај чланова овог друштва остао је исти и по овом закону, јер се ради о стварима које се тичу његове природе. Међутим, ново је да и командитно друштво, исто као и ортакчко, нема својство правног лица, што је засновано на истим разлозима као и у случају ортакчког друштва.

Ипак, регистрација овог друштва је постављена нешто другачије. Иако регистрација овог друштва није везана за стицање својства правног лица, она има конститутивно дејство, али у погледу заснивања ограничене одговорности командитора. Јер, уколико се командитно друштво не региструје као такво, у складу са одредбама овог закона, сматраће се да се ради о ортакчком друштву и у том случају сматра се да је сваки командитор постао комплементар.¹⁹⁾ С обзиром на ову чињеницу и њен значај, како за чланове друштва тако и за трећа лица, за командит-

15. Чл. 6, ст. 4.

16. Чл. 2, ст. 2.

17. Чл. 6, ст. 2.

18. Чл. 6, ст. 3.

19. Чл. 16, ст. 1.

но друштво је установљена обавеза продужења регистрације сваких 365 дана, као и за друштва капитала.²⁰⁾

Ново је да се овим законом и код овог друштва шири круг оснивача, јер комплементар и командитор може бити физичко или правно лице.²¹⁾ Такође, закон и за ово друштво лица одређује да се колективно називају »фирма«.²²⁾

За оснивање командитног друштва не захтијева се писмени уговор, нити постоји обавеза његовог подношења приликом регистрације. Регистрација овог друштва врши се достављањем изјаве или уговора потписаног од стране свих чланова друштва, који садржи податке одређене законом. Командитно друштво има обавезу регистрације промјене података одређених законом, као и обавезу достављања и објављивања података одређених законом.²³⁾

И за ово друштво се може рећи да је режим његовог оснивања либерализован и поједностављен. С друге стране, због чињенице ограничене одговорности појединих чланова, тј. командитора, закон је проширио основе пооштрене имовинске одговорности ових чланова за случај тежих повреда прописа о ограниченој одговорности, за које прописује њихову неограничену одговорност.²⁴⁾

V Друштва капитала

Акционарско друштво

Код акционарског друштва има више новина у односу на досадашњи Закон о предузећима. Прва се тиче начина оснивања. Овај закон познаје само сукцесивно оснивање акционарског друштва. Ово друштво се више не може основати ни као једночлано, иако као такво може постојати уколико се након оснивања све акције стекну код једног акционара.

У погледу формалних услова за сукцесивно оснивање овог друштва нема битних разлика. Можда пажњу заслужује оснивачка скупштина за коју је другачије уређено питање кворума.²⁵⁾ Разлика постоји у погледу материјалног услова за оснивање овог друштва, тј. у погледу минималног износа основног капитала, који је овим законом утврђен у висини од 25.000 евра, при чему су оснивачи дужни да овај износ у цјелини уплате у новцу.²⁶⁾ У односу на општи тренд либерализације и поједностављења који се слиједи у овом закону, ово представља построжење услова за оснивање овог друштва, како у односу на досадашњи закон тако и у односу на релевантне директиве ЕУ. Разлози за ово су првенствено економске природе, а могу им се додати и разлози правне сигурности.

20. Чл. 86, ст. 8 и 9.

21. Чл. 10, ст. 3.

22. Чл. 10, ст. 1.

23. Чл. 12-14.

24. Чл. 4, ст. 3.

25. Чл.20. ст. 8.

26. Чл.17, ст.7.

У погледу регистрације овог друштва такође има новина. Ова регистрација има конститутивно дејство, јер акционарско друштво стиче својство правног лица даном уписа у централи регистар. Број докумената и података која се достављају приликом регистрације је повећан. То се првенствено односи на податке у вези са члановима одбора директора, а ово је и један од захтјева из директива ЕУ.²⁷⁾ Заслужује пажњу и чињеница да овај закон не предвиђа више обавезу достављања и објављивања података који се односе на дјелатност привредних друштава. Регистрација важи на годину дана и мора се продужавати, иначе чланови друштва у случају непродужења регистрације потпадају под режим неограничене одговорности личном имовином.

Други комплекс питања у којем долази до одређених промјена које треба истаћи тиче се заштите мањинских акционара. Ова заштита се подиже на виши степен, јер се не предвиђа никакав посебан цензус као услов за подизање акционарских тужби. Поред деривативне и индивидуалне уводи се и колективна тужба као средство заштите акционара.²⁸⁾ Одговорност за евентуалне повреде против којих се устаје овим тужбама није сведена на намјеру и грубу непажњу, већ је проширена (може се рећи, с обзиром на формулације, да обухвата и лаку непажњу – као у француском праву), иако ће у пракси остати тешкоће које се односе на доказивање претпоставки ове одговорности. И за подизање акционарске тужбе којом се тражи поништај незаконитих или нестатутарних одлука, такође није прописан никакав посебан цензус.²⁹⁾

Шема обавезних органа у овом друштву, такође је претрпјела одређене измјене. Обавезни органи су: скупштина, одбор директора и извршни директор.³⁰⁾ У друштву се обавезно бира и секретар друштва. У погледу надзора закон се определио за екстерну контролу, тако да друштво не формира свој посебан и стални орган надзора, већ је обавезно да изабере овлашћеног независног ревизора, који послове контроле врши по основу уговора у року који не може бити дужи од годину дана.³¹⁾ Значајна је новина и у саставу појединих органа, с обзиром да овај закон више не познаје партиципацију запослених.

Дјелокруг органа у акционарском друштву није више доминантно одређен на императивној основи, као до сада. Закон само за скупштину одређује обавезни и искључиви дјелокруг, како би се заштитили акционари као власници, а посебно мањински акционари, док се утврђивање дјелокруга управе препушта аутономним актима. Овиме је учињен још један корак у дерегулацији и ширењу простора за аутономију воље.

Када је ријеч о подјели корпоративне моћи у овом друштву веома је важна промјена у положају одбора директора. Он није проста термилошка замјена за

27. Чл. 21.

28. Чл. 30, ст. 5 и 6.

29. Чл. 41.

30. Чл. 34.

31. Чл. 34, ст. 7 и чл. 47, ст. 1.

досадашњи управни одбор, већ се новим називом наглашавају и промјене у његовом положају. Одбору директора не припада само функција управљања, већ и функција пословодства и заступства, које он може у складу са статутом преносити и на извршног директора или поједине своје чланове. Отуда, посебан значај има објављивање података о члановима овог одбора, и зато се у овом закону и инсистира на објављивању тих података. Зато закон и посвећује много више пажње обавезама одбора директора него његовим овлашћењима.³²⁾

Положај извршног директора се веома разликује у односу на досадашњег директора, на што упућује и сама термилошка измјена. Истина, његове функције се и даље врше у сфери пословодства и заступства, али он нема никакав законом одређени, искључиви дјелокруг, већ само извршава налоге и спроводи одлуке одбора директора које су у овој сфери, у оквиру ограничења утврђених уговором и статутом друштва.³³⁾ На овај начин се положај (извршног) директора доводи у другу раван, која формално гледано значи слабљење његовог положаја, што не значи да фактички тај положај не може бити и веома јак, с обзиром на могућност да извршни директор буде и члан одбора директора, па чак, и предсједник овог органа, или, пак, да истовремено буде и секретар друштва, што ће све зависити од статута.

Друштво са ограниченом одговорношћу

Концепт овог друштва није претрпио никакве измјене. Промјене које доноси овај закон у односу на досадашњу законску регулативу овог друштва усмјерене су на либерализацију и поједностављење оснивања овог друштва. У том смислу, то нису неважне промјене. Оснивачки капитал овог друштва не може бити мањи од 1 евра, што фактички значи да је препуштено самим оснивачима да одређују висину оснивачког капитала овог друштва.³⁴⁾ С друге стране, оно је подвргнуто истим поједностављеним правилима регистрације као и акционарско друштво, као и обавези достављања и објављивања података и продужењу регистрације. Ово друштво се може оснивати и као једночлано.³⁵⁾

VI Регистрација

За овај дио закона се може рећи да доноси највише новина и да привлачи највише пажње, не само у формалном и доктринарном смислу, већ првенствено по својим практичним посљедицама. У овом дијелу промјене нису само радикалне, већ дисконтинуалне. Оне се тичу метода регулисања, јер се ова материја сада скоро у потпуности инкорпорира у овај закон, и саедес ове материје није као до сада у

32. Чл. 43 и 44.

33. Чл. 46., ст. 4.

34. Чл. 66, ст. 1.

35. Чл. 77.

другом закону и другим прописима, већ у овом закону. Ипак, суштинска промјена је у томе што се мијења досадашњи, нормативни систем оснивања односно регистрације привредних друштава и замјењује системом пријаве. То је имало за последицу и промјене које се тичу органа који врши регистрацију, који није више судски орган, иако је смјештен у Привредном суду и дио је његовог дјелокруга, нити он има овлашћења судије, и није више ријеч о судском већ о управном поступку. Промјенила су се и правна дејства регистрације. Дио досадашњих уписа који је имао конститутивни карактер сада има декларативни карактер (упис »предузетника« и »ОД«), а уписи који имају конститутивни карактер (»АД«, »ДОО« и »КД«) имају ограничени карактер и производе дејство само у року од 365 дана, па се ова регистрација мора стално обнављати.

Сама организација централног регистра Привредног суда (у даљем тексту скраћено: ЦРПС), такође је значајна новина. Постоји само један регистар. Он се налази у Привредном суду у Подгорици и само он врши регистрацију утврђену овим законом.³⁶⁾ ЦРПС има одређену организациону и буџетску самосталност у односу на Привредни суд, иако представља његов дио. Регистратор може овласти други суд односно одређена лица за посредовање у регистрацији и за примање регистрационих пријава и друге документације. Законом су посебно наглашене обавезе ЦРПС у погледу омогућавања јавног увида у базу података, индекс и документацију, чак и путем електронских средстава комуникације.

Суштина поступка регистрације по систему пријаве који инаугурише овај закон састоји се у томе што регистратор нема овлашћења ни дужност да испитује тачност података садржаних у документацији достављеној за регистрацију.³⁷⁾ Регистратор само испитује да ли су достављена сва документа и подаци захтијевани законом, односно да ли су достављени у прописаној форми. Уколико установи такве недостатке регистратор може да одбије регистрацију, као и у случају ако је под истим називом регистрован неки други облик обављања привредне дјелатности или уколико се ради о очигледној повреди неог другог прописа.³⁸⁾ Али и кад постоје разлози за одбијање регистрације, регистратор је дужан да то уради у року од четири дана, у противном друштво се сматра регистрованим и регистратор је дужан да унесе и објави податке на основу примљених докумената.³⁹⁾ Ефикасност и брзина овог поступка обезбјеђена је и тиме да се као датум регистрације сматра датум достављања регистрационе пријаве и докумената ЦРПС-у, односно овлашћеном суду и лицу за посредовање у регистрацији.⁴⁰⁾

Да би поступак регистрације би у што већој мјери у функцији обезбјеђења што веће либерализације и подстицања предузетништва у законом прописаним формама, Законом су прописане и одговарајуће таксе за регистрацију.⁴¹⁾ У складу

36. Чл. 83, ст. 1.

37. Чл. 84, ст. 9.

38. Чл. 86, ст. 2.

39. Чл. 86, ст. 4.

40. Чл. 86, ст. 5.

са директивама ЕУ њихова висина је приближно одређена у висини административних трошкова. Иако се методолошки може приговорити оваквом приступу и може бити практичније да се таксе уређују посебним законом, уређењем такси у овом закону хтјела се постићи већа гаранција за њихову непромјенљивост.

VII Казнене и прелазне одредбе

Казнене одредбе

С обзиром на либерализовани режим оснивања привредних субјеката и поједностављени систем регистрације, у којем се не врши испитивање тачности примљене документације и садржаних података, поред имовинске одговорности изражене у различитим дјеловима закона, у посебном дијелу је уређена казнена одговорност.⁴²⁾ Генерална карактеристика ове казнене одговорности јесте да је она поштрена, како у погледу затворских тако и у погледу новчаних казни, а проширен је и број дјела која подлијежу овој одговорности. Новину, која ће тражити и нову доктринску привредних преступа и прекршаја, односно њену модернизацију, представља раздвајање код ових дјела одговорности правног лица односно друштва од одговорности одговорног лица. На овај начин се поштрава индивидуална одговорност и постиже, с обзиром на власнички концепт предузећа који је у основи привредних друштава, да власници друштава не буду кажњавани додатно и за пропусте одговорних лица у тим друштвима.

Прелазне одредбе

Важност ових одредби има велики практични значај. Од њих зависи почетна имплементација и успјех овог закона. Оне добијају још више на тежини када се имају у виду новине које се инаугуришу овим законом. Рокови и обавезе које проистичу из ових одредби постављени су тако да омогуће што једноставнији поступак пререгистрације. Дакле, да се она може извршити у једном разумном року и уз минималне материјалне трошкове. Посебни рокови су предвиђени за устројство ЦРПС-а и доношење подзаконског акта којим се прописују упутства и обрасци за рад ЦРПС-а, који су координирани са роковима за пререгистрацију.⁴³⁾

---

41. Чл. 85, ст. 5.

42. Чл. 89-95.

43. Чл. 96